

1^ο ΓΕΛ ΦΙΛΙΠΠΙΑΔΑΣ

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ (project) Α' ΛΥΚΕΙΟΥ

ΘΕΜΑ: ΒΙΑ ΣΤΑ ΓΗΠΕΔΑ. ΑΙΤΙΕΣ ΠΟΥ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥΝ, ΜΕΤΡΑ ΠΡΟΛΗΨΗΣ, ΤΡΟΠΟΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ, ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Β' ΤΕΤΡΑΜΗΝΟ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2012 – ΜΑΪΟΣ 2012

ΦΙΛΙΠΠΙΑΔΑ

ΘΕΜΑ :

ΒΙΑ ΣΤΑ ΓΗΠΕΔΑ. ΑΙΤΙΕΣ ΠΟΥ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥΝ, ΜΕΤΡΑ ΠΡΟΛΗΨΗΣ, ΤΡΟΠΟΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ, ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

**ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ
ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ :**

Ζανίκα Αικατερίνη (ΠΕΟ9)
Αναγνωστόπουλος Αναστάσιος (ΠΕΟ4.01)

ΜΑΘΗΤΕΣ :

Βέργος Γεώργιος
Βόγλης Αναστάσιος
Θειοπούλου Χρυσούλα **ΟΜΑΔΑ 1**
Καλογήρου Απόστολος
Καρβούνης Σπύρος

Δηβητάρης Νίκος
Ανυφαντή Γεωργία **ΟΜΑΔΑ 2**
Καψάλης Γεώργιος
Σακαγιάννης Γεώργιος

Ζάβαλης Ιωάννης
Γκαρτζώνης Σπύρος
Κίτσος Σπύρος **ΟΜΑΔΑ 3**
Γιαννούλης Δημοσθένης
Παππάς Σωτήριος

Αλεξίου Ευστράτιος
Καλογήρου Τηλέμαχος **ΟΜΑΔΑ 4**
Γούλας Χρήστος
Κωσταγιαννάκης Τάσος
Κολιός Νικόλαος

Πίνακας περιεχομένων

Περίληψη	4
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	5
1.1 Εισαγωγή	5
1.2 Ιστορική αναδρομή	5
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 (Αιτίες που δημιουργούν τη βία στα γήπεδα)	6
2.1 Απόψεις παραγόντων για τη βία στα γήπεδα	6
2.2 Παράγοντες που συμβάλουν στα επεισόδια	6
2.3 Το οικογενειακό περιβάλλον	7
2.4 Κοινωνικά προβλήματα	8
2.5 Θήτες και θύματα	9
2.5.1 Γιατί οι θύτες αντιδρούν άσχημα;	9
2.5.2 Η επιθετικότητα χωρίζεται στους εξής κλάδους:	9
2.5.3 Τα θύματα όμως;	11
2.6 Ο ρόλος των φίλων	11
2.7 Χουλιγκανισμός	12
2.7.1 Νόμοι που εισήχθησαν κατά του χουλιγκανισμού κυρίως μετά τα επεισόδια στο Euro 2000 ..	13
2.7.2 Αίτια Του Φαινομένου	13
2.8 Ο ρόλος των Μ.Μ.Ε.	14
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 (Μέτρα πρόληψης)	15
3.1 Υποχρεώσεις ομάδων και πολιτείας	15
3.2 Υποχρεώσεις Αστυνομίας	16
3.3 Υποχρεώσεις και ευθύνες των λεσχών φίλων των αθλητικών σωματείων	16
3.4 Διοικητικά μέτρα κατά της βίας στα γήπεδα	18
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 (Τρόποι αντιμετώπισης)	19
4.1 Υποχρεώσεις των ομάδων	19
4.2 Ο ρόλος της οικογένειας και του σχολείου	19
4.3 Προτάσεις αντιμετώπισης της βίας στα γήπεδα	20
4.4 Ο ποδοσφαιριστής που έχει αποδεχθεί το "δίκαιο παιχνίδι" και το υπηρετεί με τη συμπεριφορά του πρέπει:	22
4.5 Προτάσεις για άμβλυση του φαινομένου της βίας	22
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 (Συνέπειες της βίας στα γήπεδα)	24
5.1 Στην κοινωνία και στην οικονομία	24
5.2 Συνέπειες στο άτομο	24
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 (Η βία στα τοπικά πρωταθλήματα)	25
Φωτογραφία μαθητών που συμμετείχαν στην ερευνητική εργασία	26
ΤΕΧΝΗΜΑ (ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ POSTER)	27
Πηγές – Βιβλιογραφία	28

Περίληψη

Στα πλαίσια του project Β' τετραμήνου αναζητήσαμε πληροφορίες από το διαδίκτυο και από διάφορα βιβλία της βιβλιοθήκης του σχολείου μας. Συνοπτικά αναφέρουμε:

Η βία στα γήπεδα είναι ένα βαθιά κοινωνικό φαινόμενο με συγκεκριμένες αιτίες. Αποτελεί ένα κοινωνικό πεδίο δραστηριότητας και ως εκ τούτου επηρεάζεται και επηρεάζει πολιτικά, πολιτισμικά, οικονομικά και κοινωνικά συμβάντα. Όσο αυξάνεται η επιθετικότητα στην κοινωνία με αντίστοιχο αναλογικό τρόπο θα αυξάνεται και στον αθλητισμό. Η ρεαλιστική αντιμετώπιση του αρνητικού αυτού κοινωνικού φαινομένου όμως δεν μπορεί να προέλθει μέσα από μια κατασταλτική στρατηγική, αλλά μέσα από την κοινωνικό – προληπτική δράση και την αντιμετώπιση των γενεσιουργών παραγόντων του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

1.1 Εισαγωγή

Βία είναι η πίεση που ασκεί κάποιος επάνω σε κάποιον άλλον για να του επιβάλλει τη δική του θέληση.

Βιαιοπραγία είναι η πράξη που γίνεται με τη χρήση φυσικής βίας ή κάθε επίθεση εναντίον προσώπου με χρησιμοποίηση σωματικής βίας.

1.2 Ιστορική αναδρομή

Η εξέλιξη του φαινομένου

Το φαινόμενο της βίας στα γήπεδα σε οργανωμένο επίπεδο δεν είναι καθόλου πρόσφατο αφού η εμφάνιση του τοποθετείται στα τέλη του 19ου αιώνα, δηλαδή λίγο μετά την οργάνωση της σύγχρονης μορφής του ποδοσφαίρου στην Αγγλία και την εξάπλωσή της στα υπόλοιπα κράτη της Ευρώπης. Βέβαια, πρέπει να αναφερθεί ότι οι ιστορικές έρευνες σχετικά με την προέλευση και την προϊστορία του ποδοσφαίρου, το οποίο πρωτοεμφανίζεται τον 13ο αιώνα στην Αγγλία, καταδεικνύουν ότι, ήδη από τους μεσαιωνικούς χρόνους, ήταν συνδεδεμένο με βίαιες εκδηλώσεις, ακόμη και με θανατηφόρα επεισόδια οφειλόμενα σε τοπικισμό, σε χρήση αλκοόλ ή σε φανατισμούς - εχθρότητες εκτός γηπέδων.

Στην αρχαία Ελλάδα το φαινόμενο των βίαιων ξεσπασμάτων εντός κάποιων αθλημάτων θεωρούνταν σχεδόν κάτι το δεδομένο, μάλιστα υπήρχαν πολλά Ολυμπιακά αθλήματα τα οποία είχαν πολύ βίαιο περιεχόμενο και ψυχαγωγούσαν τους φίλαθλους που “διψούσαν” για βία και αιματηρά επεισόδια (π.χ. Παγκράτιο, Πυγμαχία κτλ). Εκτός αυτού πολλοί αθλητές ήταν υπερήφανοι που συμμετείχαν σε τέτοιου είδους αθλήματα και έθεταν την ζωή τους σε κίνδυνο. Ακόμη και στην αρχαία Ρώμη οι μονομάχοι που πάλευαν μέχρι θανάτου φώναζαν στον Καίσαρα “Χαίρε Καίσαρ, οι μελλοθάνατοι σε χαιρετούν”.

Έτσι μπορούμε εύκολα να συμπεράνουμε πως το γεγονός ότι ακόμα και σήμερα οι οπαδοί θέλουν να δουν εξάρσεις βίας και την επικράτηση της ομάδας τους μέσω αυτής είναι φυσιολογικό, πόσο μάλλον όταν δεν λαμβάνονται τα σωστά μέτρα για να αποφθεχθούν τέτοια σκηνικά, αφού οι ρίζες τέτοιων φαινομένων είναι βαθιές στον ελληνικό χώρο και στα ελληνικά αθλήματα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΑΙΤΙΕΣ ΠΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥΝ ΤΗ ΒΙΑ ΣΤΑ ΓΗΠΕΔΑ

2.1 Απόψεις παραγόντων για τη βία στα γήπεδα

Καθημερινά βλέπουμε διάφορα κρούσματα βίας σε όλα τα γήπεδα της Ελλάδας. Τα αίτια είναι διάφορα και οι απόψεις πάρα πολλές.

Σύμφωνα με πρόσφατες δηλώσεις ενός μέτοχου ποδοσφαιρικής ΠΑΕ υποστήριξε πως για την βία στα γήπεδα οι τελευταίοι που φταίνε είναι οι οπαδοί, καθώς οι βασικοί υπαίτιοι είναι οι παράγοντες που δυναμιτίζουν τα πάθη με δηλώσεις και συμπεριφορές. Επίσης υποστηρίζει ότι μεγάλη ευθύνη έχουν οι αθλητικές και μη εποπτικές αρχές και η πολιτεία που αφήνει αυτούς τους ανθρώπους ατιμώρητους.

Επιπλέον ποδοσφαιριστής ελληνικής ομάδας ο οποίος έζησε τρομερά επεισόδια σε αγώνα που αγωνιζόταν δήλωσε: «Η κατάσταση είναι εκτός ελέγχου και δεν θα αλλάξει. Οι ζωές μας είναι σε κίνδυνο και είναι πολύ οδυνηρό να μιλάμε για αυτό. Το παράξενο είναι πως έχουμε συνηθίσει αυτή την πραγματικότητα. Οι εισβολή οπαδών στους αγωνιστικούς χώρους είναι αρκετά συχνό φαινόμενο. Η χώρα μας διανύει μια περίοδο μεγάλης οικονομικής δυσπραγίας και οι άνθρωποι ψάχνουν ένα μέσο για να μπορέσουν να εκτονωθούν. Αυτό θα μπορούσε να εξηγήσει αυτήν την κατάσταση.

Εμείς λέμε όχι στη βία στα γήπεδα και είμαστε εδώ για να ξαναγυρίσει ο αθλητισμός όπως τον γνωρίσαμε εμείς οι βετεράνοι, εμείς οι παλαιότεροι αλλά και τα σημερινά παιδιά».

Επίσης ο πρόεδρος της Δημοκρατίας δήλωσε: «πρέπει όλοι εμείς που αγαπάμε τον αθλητισμό, εμείς που αγαπάμε τις αρετές και τα ιδανικά του αθλητισμού να συντροφευθούμε στη μάχη εναντίον της βίας στα γήπεδα».

2.2 Παράγοντες που συμβάλουν στα επεισόδια

Αν και το αθλητικό ιδεώδες είναι παγκόσμια αποδεκτό, τις τελευταίες δεκαετίες παρατηρούνται φαινόμενα φανατισμού και βίας στους αθλητικούς χώρους.

α) Ο κύριος παράγοντας που συμβάλλει στα επεισόδια είναι η εμπορευματοποίηση του αθλητισμού, η οποία καλλιεργεί την επιδίωξη της νίκης με κάθε μέσο, οξύνει τον ανταγωνισμό και δυναμιτίζει το κλίμα των αθλητικών συναντήσεων.

β) Η ανοχή και υπόθαλψη του φανατισμού από τους παράγοντες που διοικούν τα σωματεία ενθαρρύνουν την «οπαδοποίηση» των φιλάθλων και την εκδήλωση βίαιων συμπεριφορών στους αθλητικούς χώρους.

γ) Οι συνεχείς αναπόδεικτες καταγγελίες για ευνοϊκές διαιτησίες έχουν δηλητηριάσει πλέον κάθε Έλληνα φίλαθλο που πηγαίνει στο γήπεδο πρώτα για να αποδοκιμάσει τον διαιτητή και μετά να υποστηρίξει την ομάδα του.

δ) Οι πιεστικές συνθήκες ζωής, κυρίως στις μεγαλουπόλεις, η ανεργία και τα γενικότερα προβλήματα, που συνιστούν τη σκληρή σημερινή πραγματικότητα και προκαλούν τη δυσαρέσκεια και την αντίδραση των νέων, η οποία συχνά διοχετεύεται σε αντικοινωνικές πράξεις, καθώς επίσης και η έλλειψη ισχυρής πολιτικής βούλησης και η ελαστικότητα στην εφαρμογή των νόμων που ενθαρρύνουν την παραβατική και αξιόποινή συμπεριφορά.

ε) Ο χουλιγκανισμός πλέον έχει γίνει τρόπος ζωής για πολλούς νέους στη χώρα μας.

ζ) Άλλος ένας παράγοντας που συμβάλλει στα επεισόδια είναι η μερίδα του αθλητικού τύπου, που πολλές φορές εξάπτει τον φανατισμό - άμεσα ή έμμεσα - με προκλητικά πρωτοσέλιδα. Αλλά και η αναμετάδοση των περιστατικών βίας από την τηλεόραση, λειτουργεί επίσης ως πιθανός πολλαπλασιαστής της βίας.

Η όποια κοινωνική έκρηξη πρέπει να έχει στόχο, όραμα, ελπίδα, αγώνα. Αυτά που οι Αρχές συντρίβουν μέσα κι έξω απ' τους χώρους αθλητικών συναντήσεων. Εκεί όπου εχθρός παρουσιάζεται ο οπαδός, ο προπονητής, ο ποδοσφαιριστής, ο παράγοντας της αντίπαλης ομάδας. Ζούμε την απόλυτη παρακμή του ελληνικού ποδοσφαίρου. Το Στοιχείο, τις κασέτες, τα παιχνίδια των μάντζερ, των ανθρώπων του υποκόσμου που εισέβαλαν στο ποδόσφαιρο για να γεμίσουν τις τσέπες τους. Το σκηνικό τρόμου που στήνεται δεν συνδυάζεται με τον αθλητισμό.

2.3 Το οικογενειακό περιβάλλον

Από έρευνα που πραγματοποιήθηκε από το πανεπιστήμιο Αθηνών για τη βία στα γήπεδα συμμετείχαν άτομα τα οποία στην πλειονότητα τους ήταν άρρενες, άγαμοι με μέση ηλικία 20 ετών και έχουν γεννηθεί και μεγαλώσει σε μεγαλουπόλεις (58%). Οι γονείς τους ανήκουν στην μεσαία τάξη και στην ανώτερη εργατική τάξη. Άρα, ο μέσος όρος του εισοδήματός τους φαίνεται να είναι κατά 1/3 υψηλότερος από εκείνον του αντίστοιχου γενικού πληθυσμού και αυτό μπορεί να εξηγηθεί από το γεγονός ότι σε αυτές τις οικογένειες υπάρχει μεγαλύτερο ποσοστό απασχόλησης και τον δύο γονέων σε σύγκριση με το εν γένει πληθυσμό. Κατά κάποιο τρόπο, οι γονείς των ακραίων οπαδών είναι λοιπόν σε θέση να προσφέρουν στην οικογένεια τους ένα υψηλό βιοτικό επίπεδο. Αυτή η παρατήρηση έχει από μόνη της σημασία ως προς την συγκριτικά μικρότερη έκταση της γονικής επίβλεψης και της επικοινωνίας στην οικογένεια (με τα παιδιά ή μεταξύ των δύο γονέων) και πρέπει να συσχετισθεί και με την γενικότερη κατάσταση της οικογενειακής ζωής των ακραίων οπαδών, η οποία είναι όντως προβληματική. Σύμφωνα με την έρευνα ένα ποσοστό ερωτηθέντων δηλαδή το 10% απάντησαν ότι ο ένας ή και οι δύο γονείς

έχουν πεθάνει, το 7,3% ότι οι γονείς είναι χωρισμένοι, το 59,4% ότι είχαν χωρίσει πριν από την ηλικία των 12 ετών, το 30,1% ότι δεν ζούσαν με τους γονείς τους, γιατί υπήρχαν προβλήματα αναμεταξύ τους και το 30,4% απάντησαν ότι οι σχέσεις με τους γονείς τους δεν ήταν καθόλου καλές. Άρα καταλαβαίνουμε, σύμφωνα με τα παραπάνω ότι μια βασική αιτία για την βία στα γήπεδα είναι η κακή ανατροφή των παιδιών μέσα από το οικογενειακό περιβάλλον.

2.4 Κοινωνικά προβλήματα

Ο αθλητισμός είναι ο χώρος της ευγενούς άμιλλας στον οποίο ο αθλητής γυμνάζει το σώμα, το μυαλό και καλλιεργεί τις δεξιότητές του σε διάφορα αθλήματα. Δεν έχει σχέση με την τυφλή βία, το έγκλημα, και την άνομη συμπεριφορά και είναι δραστηριότητα ή οποία προσδιορίζεται με τους κανόνες που θέτει το κοινωνικό σύνολο.

Αρχικά, η ανεργία, η περιθωριοποίηση, τα ναρκωτικά, οι μεγάλες κοινωνικές ανισότητες, η φτώχεια, το χαμηλό βιοτικό επίπεδο, η έλλειψη ιδανικών, οραμάτων και καθώς και η έκπτωση των αξιών είναι το κατάλληλο περιβάλλον εκκόλαψης της εγκληματικότητας και βίας. Σε χώρους που ο άνθρωπος αποκτά συνείδηση μάζας όπως στα γήπεδα αρκεί μια δυνατή κραυγή ή ένα μεμονωμένο επεισόδιο για να ξεσπάσουν ευρύτερες συγκρούσεις ανάμεσα στις αντίπαλες παρατάξεις των οπαδών των ομάδων.

Δεν πρέπει να εξαιρεθούν οι πιεστικές συνθήκες ζωής, κυρίως στις μεγαλουπόλεις (Αθήνα, Θεσσαλονίκη), η ανεργία και τα γενικότερα προβλήματα, που συνιστούν τη σκληρή σημερινή πραγματικότητα και προκαλούν τη δυσαρέσκεια και την αντίδραση των νέων, η οποία συχνά διοχετεύεται σε αντικοινωνικές πράξεις, καθώς επίσης και η έλλειψη ισχυρής πολιτικής βούλησης και η ελαστικότητα στην εφαρμογή των νόμων που ενθαρρύνουν την παραβατική και αξιόποινη συμπεριφορά. Ο χουλιγκανισμός πλέον έχει γίνει τρόπος ζωής για πολλούς νέους στη χώρα μας. Τέλος η κρίση του οικογενειακού θεσμού και της εκπαίδευσης εμποδίζει τους νέους να αναπτύξουν τα αίσθημα του μέτρου, της ευθύνης και της συλλογικότητας.

Η προπαγάνδα, η παιδεία οι κοινωνικές αξίες, οι κοινωνικοί κανόνες και οι κοινωνικές συνθήκες παίζουν καθοριστικό ρόλο στη διαμόρφωση της προσωπικότητας. Η προσπάθεια των οπαδών να βρουν διέξοδο στα προσωπικά τους προβλήματα μέσα από την βία στα γήπεδα δείχνει την έλλειψη πολιτικής βούλησης και σχεδιασμού για την αντιμετώπιση χρόνιων κοινωνικών προβλημάτων από την πολιτεία.

2.5 Θήτες και θύματα

2.5.1 Γιατί οι θύτες αντιδρούν άσχημα;

Η βία σε όλες τις μορφές της (σωματική, λεκτική, ψυχολογική κ.λπ.), απ' όπου κι αν προέρχεται, εξυπηρετεί πάντα κάποιο σκοπό και χρησιμοποιείται για πολλούς λόγους, ομοίως και η βία στα γήπεδα είναι εκμεταλλεύσιμη και μπορεί να αποδειχθεί χρήσιμη και ευνοϊκή για κάποιους, κάτω από ορισμένες συγκυρίες.

Χιλιάδες θεατές παρακολουθούν κυρίως το ποδόσφαιρο. Η μονάδα που κρύβεται πίσω από το σύνολο. Πολλές φορές σε ένα ποδοσφαιρικό αγώνα με χιλιάδες κόσμο στις κερκίδες παρατηρούμαι ανθρώπους να «εκμεταλλεύονται» την ανωνυμία του πλήθους και να προβαίνουν σε ενέργειες τις οποίες ούτε κατά διάνοια τολμούν να πράξουν εκτός γηπέδων.

Το ζήτημα δεν είναι «προνόμιο» των αθλητικών χώρων αλλά αγγίζει όλο το φάσμα της κοινωνίας μας και ως εκ τούτου να σκύψουμε αποφασιστικά πάνω στις πραγματικές αιτίες που δημιουργούν και ανακυκλώνουν τη ΒΙΑ.

Παράγοντες που σπρώχνουν τους νέους να εκδηλώνουν τον εθισμό τους στο γήπεδο:

- Εκδήλωση παραβατικής συμπεριφοράς
- Εκτόνωση της συσσωρευμένης κοινωνικής καταπίεσης.
- Έκφραση της αγωνίας, των κοινωνικών αδιεξόδων και της κοινωνικής απογοήτευσης.

Η βία στα γήπεδα είναι ένα φάσμα καταστροφικό για τον χαρακτήρα και εκδηλώνεται με λόγια και πράξεις.

Κατευθύνεται συνειδητά η ασυνείδητα εναντίον ανθρώπων ή ακόμη και πραγμάτων.

Θύτες που έχουν δημιουργήσει βίαια επεισόδια δηλώνουν: «πως όταν έχεις να κάνεις με ντέρμπι η θέληση για την υπεράσπιση της ομάδας σου παίζει ένα ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο»

2.5.2 Η επιθετικότητα χωρίζεται στους εξής κλάδους:

- Παρορμητική επιθετικότητα
- Εχθρική επιθετικότητα
- Συντελεστική επιθετικότητα

Η Παρορμητική επιθετικότητα δεν έχει κάποιο συγκεκριμένο στόχο. Απλά θέλει μόνο να βλάψει το θύμα! Η εχθρική επιθετικότητα προέρχεται από εκδίκηση ή από τάση κυριαρχίας.

Τα τελευταία χρόνια γινόμαστε μάρτυρες της έξαρσης της ΒΙΑΣ στους διάφορους αθλητικούς χώρους. Πολύ συχνά και στον τόπο μας υπάρχουν δυστυχώς επεισόδια στα γήπεδα (ποδοσφαίρου, καλαθόσφαιρας, πετόσφαιρας κλπ) με πρωταγωνιστές, με ηθικούς αυτουργούς, συλλήψεις, τραυματισμούς, ανακοινώσεις, πορίσματα φραστικές και θεωρητικές καταδίκες και προσεγγίσεις του θέματος.

Η ποινική καταστολή γίνεται πιο δυσχερής και ο παραδοσιακός αποτρεπτικός της ρόλος περισσότερο ανεπιτυχής. Όταν μετά από μια ειρηνική διαδήλωση, ομάδα νεαρών ξεφεύγει από την πορεία και προβαίνει σε ανεξέλεγκτες καταστροφές με αποτέλεσμα άνθρωποι που απλά είναι θεατές ενός αγώνα, να βρίσκονται στην θέση του θύματος.

Επίσης λόγω της φυσικής περιέργειας και του περιπετειώδους πνεύματος που χαρακτηρίζει τους νέους ακόμη και το κλίμα αβεβαιότητας και η ανασφάλεια που τους πιέζουν ιδιαίτερα, τους φτάνουν σε σημείο να αντιδρούν και εκτονώνονται αρκετές φορές με αυτό τον τρόπο.

Βρίσκονται ανάμεσα σε ανθρώπους που δεν γνωρίζουν και απελευθερώνουν τον εαυτό τους χωρίς να σκέφτονται τι μπορεί να προκαλέσουν στους υπόλοιπους οπαδούς που απλά είναι θεατές.

Ακόμη σημαντικό είναι και το γεγονός πως ο υπερβολικά φανατισμένος με την ομάδα του οπαδός, μόλις έρθει αντιμέτωπος με τον αγωνιστικό χώρο, το αθλητικό θέαμα έρχεται σε δεύτερη μοίρα γιατί υπερισχύει η υποστήριξη της ομάδας να φτάσει στην νίκη του αγώνα. Μόλις έρθει η νίκη οι φίλαθλοι ξεπερνούν τον εαυτό τους και βγάζουν χαρακτηριστικά που για λόγους σεβασμού δεν εξέφραζαν ποτέ, κάποια από αυτά είναι:

- Αλαζονεία
- Εγωισμός
- Ψυχολογικά προβλήματα
- Ζήλια

Τέλος, σωστό είναι να αναφέρουμε πως πολλοί πολιτικοί παράγοντες δηλώνουν πως την βία στα γήπεδα την προκαλούν οι ΠΑΕ για να ανέβουν οικονομικά. Συγκεκριμένα δηλώνουν:

«Νομίζω ότι κρυβόμαστε πίσω από το δάχτυλό μας. Φυσικά και πρόκειται για υποκρισία, καθώς όλοι γνωρίζουν ότι στο σύγχρονο επαγγελματικό ποδόσφαιρο υποθάλπονται εξωαθλητικές σκοπιμότητες. Γι' αυτόν ακριβώς το λόγο κάποιοι

βολεύονται με το να υποδαυλίζουν τα πάθη, να καταργούν στην πράξη τις δεσμεύσεις τους απέναντι στην πολιτεία και να βρίσκουν εύκολο άλλοθι στη δήθεν ανεπάρκεια των αρχών. Όσο τα γήπεδά μας θα μετατρέπονται σε αρένες βίας, η αποποίηση των ευθυνών από τις ΠΑΕ θα ισοδυναμεί με υποκρισία».

2.5.3 Τα θύματα όμως;

Σε ένα αγωνιστικό χώρο εκτός από τους θύτες οι οποίοι είναι εκατομμύρια, υπάρχουν και πολλά θύματα. Άτομα με χαμηλό δείκτη νοημοσύνης, με πιο διακριτική εμφάνιση, χωρίς να τραβούν την προσοχή των υπολοίπων με υβριστικά λόγια. Αυτά είναι άτομα που δέχονται την εκτόνωση των θυτών όταν η ομάδα έρχεται σε ήττα. Το πιο σημαντικό από όλα είναι η βία που δέχονται οι παίκτες της ομάδας, είτε αυτή είναι η αντίπαλη ή η ομάδα που στηρίζουν! Επίσης θύμα είναι και η ευρύτερη περιοχή όπου καίγονται και καταστρέφονται προσωπικά αντικείμενα των οπαδών αλλά και όλος ο αγωνιστικός χώρος. Το μεγαλύτερο θύμα είναι η ομάδα που χάνει πόρους και τιμωρείται. Στην πραγματικότητα θύμα είναι και όλη η ελληνική οικογένεια που θέλει να πάει στο γήπεδο και φοβάται. Πρόσφατα απειλήθηκαν οικογένειες (παικτών, διαιτητών κ.α.). Στο τέλος βέβαια της ιστορίας “θύμα” θα καταστεί και ο ίδιος ο δράστης διότι το μέλλον του είναι καταδικασμένο.

2.6 Ο ρόλος των φίλων

Η εφηβεία κατέχει ιδιαίτερη και χαρακτηριστική θέση μέσα στο φάσμα των ηλικιών της ανθρώπινης ζωής. Είναι από τις ωραιότερες περιόδους της ζωής του ατόμου, διότι βαδίζει προς την ψυχική και σωματική ωρίμανση, ανακαλύπτει τον εαυτό του, αποκτά συνείδηση της υπαρξιακής του διάστασης και προετοιμάζεται να λάβει τη θέση του μέσα στην κοινωνία. Η έναρξη της εφηβικής ηλικίας δεν μπορεί να ορισθεί χρονικά με απόλυτη ακρίβεια και αυστηρότητα, διότι ποικίλοι παράγοντες την επηρεάζουν και της μεταθέτουν τα χρονικά όρια. Τέτοιοι παράγοντες μπορεί να είναι η χώρα, η περιοχή, οι κλιματολογικές συνθήκες, οι συνθήκες περιβάλλοντος, η κοινωνικό-οικονομική κατάσταση, η οικογενειακή αγωγή και άλλοι. Ένα βασικό χαρακτηριστικό γνώρισμα της συναισθηματικής ζωής των εφήβων είναι οι συγκρούσεις. Οι έφηβοι συγκρούονται συνήθως με τον έξω κόσμο. Γι' αυτό συχνά οργανώνονται, αμύνονται ή επιτίθενται με μανία και δύναμη. Οι συγκρούσεις με το εγγύτερο περιβάλλον είναι δυνατόν να δημιουργήσουν στους έφηβους συναισθηματικές διαταραχές, νευρώσεις, νευρικές κρίσεις, ψυχώσεις, απογοητεύσεις, φαντασιώσεις, τάσεις φυγής, συμπλέγματα, απομονώσεις ή και αυτοκτονίες ακόμη. Κάποιες φορές οι έφηβοι απομακρύνονται από συγγενείς και φίλους, διότι δεν βρίσκουν σ' αυτούς κοινή γλώσσα επικοινωνίας, ιδεολογική και ψυχική συνταύτιση.

Τα παραπάνω χαρακτηριστικά είναι ο κύριος παράγοντας που σπρώχνει τους νέους με μανία στο φαινόμενο της βίας στα γήπεδα. Η καθημερινή παρέα με άτομα με οικογενειακά και ψυχολογικά προβλήματα παίζει πολύ σημαντικό ρόλο στη συμπεριφορά των νέων στους αγωνιστικούς χώρους.

Το αποτέλεσμα είναι πως στην εποχή που ζούμε καθημερινά οι νέοι εκτονώνουν τα προβλήματα και ότι τους προκαλεί νεύρα, απογοήτευση ή και ακόμη όταν θίγεται ο εγωισμός τους καταφεύγουν σε αγωνιστικούς χώρους που δεν γνωρίζουν κανέναν για να χρησιμοποιήσουν τη βία. Η βία είναι ένας τρόπος ζωής για κάποιους νέους! Μήπως ήρθε η ώρα να τους βοηθήσουμε;

ΝΑΙ! Πρέπει να τους βοηθήσουμε! Όχι μόνο για αυτούς αλλά για όλους εκείνους που φοβούνται να πάνε στο γήπεδο να παρακολουθήσουν την πορεία της ομάδας τους!

2.7 Χουλιγκανισμός

Ο χουλιγκανισμός ονομάστηκε έτσι από τον όρο "hooliganism" που χρησιμοποιείται από τη δεκαετία του 1890 για να χαρακτηρίσει τη συμπεριφορά συμμοριών των δρόμων. Η χρήση του όρου εμφανίζεται σε μια αναφορά της Αστυνομίας του Λονδίνου το 1898, αλλά ενδεχομένως δεν είναι η πρώτη. Η επικρατέστερη θεωρία αναφέρει πως ο όρος πάρθηκε από το όνομα του Πάτρικ Χούλιχαν ο οποίος ήταν Ιρλανδός βάνδαλος που έμενε στο Λονδίνο. Μια άλλη θεωρία αναφέρει πως ο όρος προέρχεται από τον απολίτιστο τρόπο ζωής μιας Ιρλανδικής αγροτικής οικογένειας. Άλλη θεωρία υποστηρίζει ότι ο όρος πάρθηκε από μία συμμορία του δρόμου στο Ισλινγκτον του Λονδίνου που είχε το όνομα "Χούλι".

Ως χουλιγκανισμός αναφέρεται η ανάρμοστη και βίαιη συμπεριφορά οπαδών αθλητικών ομάδων που οδηγεί στη διατάραξη της τάξης. Εκφάνσεις χουλιγκανισμού συνήθως θεωρούνται πράξεις όπως η υβριστική συμπεριφορά σε γήπεδα κατά τη διάρκεια αγώνων πολλές φορές με ρατσιστική διάθεση, η επιθετική συμπεριφορά σε αυτούς τους χώρους, οι εισβολές οπαδών στον αγωνιστικό χώρο πολλές φορές με βίαιες διαθέσεις, οι ομαδικές συγκρούσεις οπαδών εντός και εκτός γηπέδων καθώς και δολοφονίες που γίνονται μεταξύ οπαδών που τάσσονται υπέρ διαφορετικών ομάδων.

Σύμφωνα με τα παραπάνω μπορούμε να τους χωρίσουμε σε τέσσερις κατηγορίες χούλιγκαν:

- 1) Αυτοί που προκαλούν καταστροφές χωρίς ιδιαίτερη αφορμή, από έλλειψη παιδείας.
- 2) Αυτοί που μεταφέρουν εκτός έδρας εσωτερικές διαφορές και εθνικές αντιπαλότητες.

3) Οι οπαδοί από χώρες με υψηλό ποσοστό ανεργίας και αλκοολισμού.

4) Οι κάτοικοι φτωχών χωρών που βλέπουν τα επεισόδια ως φυσική προέκταση ενός σημαντικού ποδοσφαιρικού αγώνα ή, αλλιώς, ως ενεργό προσφορά των φιλάθλων στον αγώνα των ομοϊδεατών τους ποδοσφαιριστών.

2.7.1 Νόμοι που εισήχθησαν κατά του χουλιγκανισμού κυρίως μετά τα επεισόδια στο Euro 2000

Δανία: Όσοι μετέχουν σε επεισόδια δεν ξαναμπαίνουν στη χώρα.

Αγγλία: Όσοι Άγγλοι έχουν καταδικαστεί για χουλιγκανισμό στο εσωτερικό ή στο εξωτερικό δεν μπορούν να βγουν από τη χώρα. Ισχύει από το 1999.

Γαλλία: Από το Παγκόσμιο Πρωτάθλημα του 1998 επιτράπηκαν δια νόμου οι ομαδικές συλλήψεις οπαδών, αλλά δεν προβλέπονται περιοριστικά μέτρα.

Γερμανία: Η πιο αυστηρή νομοθεσία της Ευρώπης «προσφέρει» μια μεγάλη σειρά ποινών στους δικαστές, ανάμεσα στις οποίες και η κατάσχεση διαβατηρίων και αστυνομικών ταυτοτήτων.

2.7.2 Αίτια Του Φαινομένου

1) Οι διάφορες μορφές ρατσισμού (πχ. Χρώματος, εθνικότητας).

2) Έλλειψη αξιών που έχει ως αποτέλεσμα την υποτιμήσει της ανθρώπινης ζωής.

3) Έντονα κοινωνικά προβλήματα.

4) Το χαμηλό μορφωτικό επίπεδο των οπαδών.

Τα παραπάνω αίτια έχουν ως αποτέλεσμα την οπισθοδρόμηση του ποδοσφαίρου, την αύξηση των φανατικών οπαδών με αποτέλεσμα να μειώνεται ο αριθμός των φιλάθλων του ποδοσφαίρου. Ακόμη οδηγού τους νέους στην απομάκρυνση τους από τον αθλητισμό.

Σύμφωνα με την έρευνα που έγινε από το πανεπιστήμιο των Αθηνών οι τρόποι για την καταπολέμηση του σύγχρονου χουλιγκανισμού είναι οι εξής :

Πρωταρχικός στόχος είναι η απομάκρυνση όσων δημιουργούν επεισόδια στους αθλητικούς χώρους καθώς και να τους επιβάλλονται αυστηρές ποινές όπως γίνεται σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες. Ακόμη μέσα από το σχολείο και κάθε άλλο μέσο πρέπει να καλλιεργηθεί το αθλητικό πνεύμα καθώς και η ευγενής άμιλλα. Τέλος με την ψήφιση νομοσχεδίων ώστε η πάταξη της γηπεδικής βίας να είναι άμεση και πιο αποτελεσματική.

2.8 Ο ρόλος των Μ.Μ.Ε.

Ένα μεγάλο μέρος της ευθύνης για τη δημιουργία επεισοδίων φέρουν οι δημοσιογράφοι του γραπτού αλλά και του ηλεκτρονικού αθλητικού τύπου. Είναι βέβαια γεγονός ότι κατά τα τελευταία χρόνια ο αθλητικός τύπος στην Ελλάδα αποφεύγει να διεγείρει τους οπαδούς και να εξάπτει τον φανατισμό τους, μέσα από μεγάλα πρωτοσέλιδα με προκλητικές δηλώσεις παραγόντων του αθλήματος ή με αποκαλύψεις για πραγματικές «συνομιλίες». Εξάλλου υπάρχει πρόσφατα η τάση στην Ελλάδα να αποδίδεται ιδιαίτερη έμφαση και προβολή σε βίαια περιστατικά που λαμβάνουν χώρα κατά τη διάρκεια διαδηλώσεων ή άλλων συγκεντρώσεων πλήθους. Ο τρόπος με τον οποίο παρουσιάζονται αυτά τα επεισόδια δεν είναι απαραίτητα θετικός, αλλά και έτσι ακόμη, μπορεί να ενσπείρει σε κάποιους ευάλωτους τηλεθεατές ένα αίσθημα υστερίας και ηθικού πανικού. Ακόμη ποιο σημαντικό είναι το γεγονός ότι εξ αιτίας αυτής της δημοσιότητας πολλοί νεαροί έχουν την τάση να είναι πιο προκλητικοί, απλώς και μόνο για να στρέψουν τις κάμερες επάνω τους και να προσθέσουν έτσι βαθμούς στο γόητρο τους ανάμεσα στα αλλά μέλη του συνδέσμου τους ή στους φίλους τους. Σημειώνεται εδώ ότι, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας του τεχνολογικού εκπαιδευτικού ιδρύματος της Αθήνας το 91% των ακραίων οπαδών που ρωτήθηκαν θα άνοιγαν την τηλεόραση για να παρακολουθήσουν τα βίαια επεισόδια στα οποία είχαν οι ίδιοι συμμετάσχει και θα ένοιωθαν, παρακολουθώντας τα εν λόγο περιστατικά, ανυπομονησία, ευχαρίστηση και αναγνώριση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΜΕΤΡΑ ΠΡΟΛΗΨΗΣ

3.1 Υποχρεώσεις ομάδων και πολιτείας

- Να υπάρχει αντικειμενικότητα και όχι αδικίες σε βάρος των λεγόμενων μικρών ομάδων. Στην περίπτωση εισβολής φιλάθλων στο γήπεδο να γίνεται άμεσα διακοπή του αγώνα σε βάρος της ομάδας της οποίας οι φίλαθλοι εισέβαλαν. Επίσης θα πρέπει να αφαιρούνται βαθμοί από τις ομάδες.
- Εντός του γηπέδου υπεύθυνοι για την ομαλή διεξαγωγή του αγώνα να είναι οι σύλλογοι των ομάδων. Εκτός γηπέδου ο έλεγχος να πραγματοποιείται από την Αστυνομία. Επιπλέον, το υλικό από τα βίντεο του κάθε αγώνα να μπορεί να χρησιμοποιηθεί από τις Αρχές που διεξάγουν τις έρευνες σε περίπτωση επεισοδίων ως αποδεικτικά στοιχεία.
- Ένα άλλο μέτρο είναι η πραγματοποίηση σύσκεψης πριν από κάθε αγώνα έτσι ώστε να μελετάται ο βαθμός της επικινδυνότητας στο γήπεδο και να καθορίζεται ο αριθμός των αστυνομικών και των επιτηρητών καθώς και να γίνεται συνολικός έλεγχος του σταδίου.
- Να εφαρμόζονται οι ποινές από την πειθαρχική επιτροπή της ΕΠΟ. Επιπρόσθετα καλό θα ήταν να πραγματοποιηθεί συζήτηση στη Βουλή για το θέμα της βίας στα γήπεδα στην οποία θα εκφραστούν οι απόψεις όλων των πολιτικών δυνάμεων με σκοπό την εξεύρεση κοινής συνισταμένης.
- Αυστηρή εφαρμογή της κείμενης νομοθεσίας από την Πολιτεία. Επιπλέον αυτοί που παρανομούν (παράγοντες, οπαδοί κ.λπ.), να τιμωρούνται χωρίς επιείκεια ή διακρίσεις.
- Άτομα που συλλαμβάνονται για πράξεις βίας, δεν θα τους επιτρέπεται να παρακολουθούν αγώνες, για κάποιο διάστημα αρχικά. Θα δίνουν το παρόν στο Αστυνομικό Τμήμα, μέχρι λήξης του αγώνα.
- Στη συνέχεια οι σύνδεσμοι οπαδών θα εποπτεύονται αυστηρά και θα πραγματοποιείται σύλληψη των ενόχων και απαγόρευση εισόδου τους σε αγώνες.
- Απαγόρευση μετακίνησης οπαδών σε γήπεδα που δεν εγγυώνται ασφάλεια και διαχωρισμό φιλάθλων.
- Βελτίωση των εγκαταστάσεων των γηπέδων καθώς και εφαρμογή της ποινής «κεκλεισμένων των θυρών». Ένα καλό μέτρο πρόληψης της βίας στα γήπεδα θα ήταν και η εφαρμογή της ποινής σε ουδέτερο γήπεδο.

- Να ελέγχονται τα γήπεδα με τέτοιο τρόπο, ώστε να μην μπαίνουν κροτίδες, φωτοβολίδες, κλπ και να ευθύνεται η ομάδα για τον έλεγχο του γηπέδου.
- Συνεχίζοντας για την αποφυγή των συνηθισμένων προβλημάτων που δημιουργούνται από τη μετακίνηση των οργανωμένων φιλάθλων, να πραγματοποιείται έλεγχος πριν την αναχώρηση τόσο των λεωφορείων όσο και των φιλάθλων αν κατέχουν εισιτήριο εισόδου. Επίσης τα λεωφορεία θα πρέπει να κάνουν τις διαδρομές τους χωρίς να κάνουν στάσεις και να φτάνουν στο γήπεδο σε καθορισμένη ώρα.
- Καταλυτικό μέτρο για να αμβλυυνθεί το πρόβλημα της βίας στα γήπεδα είναι η αποφυγή της ατιμωρησίας και η καθυστέρηση εκδίκασης υποθέσεων.

3.2 Υποχρεώσεις Αστυνομίας

Η αστυνομία από την πλευρά της, ως φορέας του επίσημου κοινωνικού ελέγχου προσπαθεί να καταπολεμήσει τη βία στα γήπεδα μέσω του σχεδιασμού και εφαρμογής των εξής μέτρων:

1. Την αναβάθμιση του Εθνικού Γραφείου Πληροφοριών Ποδοσφαίρου το οποίο επιτελεί σημαντικό ρόλο στην πρόληψη της βίας μέσω της ανταλλαγής πληροφοριών με την ευκαιρία μιας ποδοσφαιρικής συνάντησης και δεδομένης της ανάγκης της διεθνούς αστυνομικής συνεργασίας κατά τη διεξαγωγή ποδοσφαιρικών αγώνων με διεθνή διάσταση.
2. Την ίδρυση Γραφείων Πρόληψης Οργανωμένης Αθλητικής Βίας στις Διευθύνσεις Ασφαλείας Αττικής και Θεσσαλονίκης.
3. Δύο από τα πιο σημαντικά μέτρα για την πρόληψη και καταπολέμηση της βίας στα γήπεδα είναι η εγκατάσταση και η λειτουργία ηλεκτρονικών συστημάτων εποπτείας αθλητικών εγκαταστάσεων (κάμερες) και η εφαρμογή ηλεκτρονικού συστήματος για την έκδοση, διάθεση και έλεγχο της διακίνησης των ονομαστικών - αριθμημένων εισιτηρίων των αγώνων του επαγγελματικού αθλητισμού και κάρτα φιλάθλου. Προβλέπεται μάλιστα η εκπαίδευση του αστυνομικού προσωπικού στη χρήση και λειτουργία των ηλεκτρονικών συστημάτων εποπτείας αθλητικών εγκαταστάσεων.

3.3 Υποχρεώσεις και ευθύνες των λεσχών φίλων των αθλητικών σωματείων

Τα οικεία αθλητικά σωματεία, οι Α.Α.Ε. και τα Τ.Α.Α, σε περίπτωση παράνομων πράξεων βίας κατά προσώπων ή πραγμάτων από μέλη Λέσχης φίλων τους εξ αφορμής αθλητικής εκδήλωσης, υποχρεούνται να διευκολύνουν το έργο των αστυνομικών αρχών με τη γνωστοποίηση σ' αυτές των στοιχείων της ταυτότητας των υπαιτίων και ευθύνονται με τα πρόσωπα αυτά εξ ολοκλήρου για τη ζημιά που

προξένησαν σε τρίτους. Τα ως άνω αθλητικά σωματεία, οι Α.Α.Ε. και τα Τ.Α.Α έχουν, μετά την καταβολή της αποζημίωσης, δικαίωμα αγωγής κατά των υπαιτίων».

1) Οι Π.Α.Ε. που αγωνίζονται στα εθνικά επαγγελματικά πρωταθλήματα Α' και Β' εθνικής κατηγορίας ποδοσφαίρου και οι Κ.Α.Ε. της Α1 εθνικής κατηγορίας καλαθοσφαίρισης, υποχρεούνται να προσλαμβάνουν πιστοποιημένες ιδιωτικές εταιρείες παροχής υπηρεσιών ασφαλείας για την εφαρμογή μέτρων ευταξίας των γηπέδων και για τη συνοδεία των φιλάθλων τους, όπως η λειτουργία τους ορίζεται από τον νόμο 2518/1997 (Α 164) περί προϋποθέσεων λειτουργίας ιδιωτικών επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών ασφαλείας. Την ίδια υποχρέωση για πρόσληψη πιστοποιημένων ιδιωτικών εταιρειών ασφαλείας έχουν και τα λοιπά αθλητικά σωματεία, Α.Α.Ε. ή Τ.Τ.Α. στις περιπτώσεις που οφείλουν να μισθώνουν μαζικό μέσο μεταφοράς για την οργανωμένη μετακίνηση οπαδών τους.

2) Οι ανωτέρω εταιρείες, απαιτείται να πιστοποιούνται και να ειδικεύονται σε ειδικά θέματα παροχής υπηρεσιών ασφαλείας για τη συνοδεία και επιτήρηση οργανωμένων φιλάθλων εντός και εκτός αθλητικών εγκαταστάσεων και τήρησης ευταξίας στους χώρους των εξεδρών των αθλητικών εγκαταστάσεων και στους χώρους στάθμευσης.

3) Καταστάσεις με τα στοιχεία ταυτότητας και τη διεύθυνση κατοικίας του προσωπικού ασφαλείας καταρτίζονται με ευθύνη των Α.Α.Ε. ή Τ.Τ.Α. ή των αθλητικών σωματείων που προσλαμβάνουν το προσωπικό αυτό και παραδίδονται στην αρμόδια αστυνομική αρχή, στη Δ.Ε.Α.Β., στη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού και στη διοργανώτρια αρχή το αργότερο σαράντα οκτώ ώρες πριν την έναρξη κάθε αθλητικής συνάντησης.

4) Στις παραπάνω καταστάσεις συμπεριλαμβάνονται και οι οριζόμενοι κατά περίπτωση από τις Α.Α.Ε. ή Τ.Τ.Α. ή αθλητικά σωματεία υπεύθυνοι κατά τομέα δραστηριότητας. Οι ιδιωτικές εταιρείες παροχής υπηρεσιών ασφαλείας συνεργάζονται με την αστυνομική αρχή, για την επιβολή των λαμβανόμενων μέτρων ευταξίας. Τα ειδικότερα καθήκοντα του προσωπικού ασφαλείας σε κάθε συγκεκριμένο αγώνα καθορίζονται από τον υπεύθυνο ασφαλείας αγώνων της παραγράφου 4 και είναι ιδίως:

α) Η τήρηση της ευταξίας κατά τις ομαδικές οργανωμένες μετακινήσεις φιλάθλων προς και από τις αθλητικές εγκαταστάσεις στο πλαίσιο των λαμβανόμενων μέτρων για την αποτροπή συμπλοκών και εκτρόπων.

β) Η τήρηση της ευταξίας στους χώρους στάθμευσης των αθλητικών εγκαταστάσεων.

γ) Η τήρηση της ευταξίας και της σειράς προτεραιότητας στις εισόδους των αθλητικών εγκαταστάσεων.

5) Σωματικός έλεγχος των προσερχόμενων φιλάθλων πραγματοποιείται μόνο από την αστυνομική αρχή, όργανα της οποίας παρίστανται στις θύρες εισόδου της αθλητικής εγκατάστασης. Το προσωπικό των εταιριών ασφαλείας έχει το δικαίωμα να ζητά την επίδειξη του δελτίου αστυνομικής ταυτότητας ή κάθε άλλου νομιμοποιητικού εγγράφου κάθε προσώπου που εισέρχεται σε αθλητικό χώρο. Σε περίπτωση που προσερχόμενος φίλαθλος αρνηθεί το σωματικό έλεγχο ή δεν επιδεικνύει το δελτίο αστυνομικής ταυτότητας ή κάθε άλλο νομιμοποιητικό έγγραφο, η αστυνομική αρχή ή το προσωπικό των εταιριών ασφαλείας δικαιούνται αντιστοίχως να μην επιτρέπουν την είσοδό του στην αθλητική εγκατάσταση.

Η πρόληψη παραμένει στη χώρα μας ένα μεγάλο κενό. Παρόλα αυτά, όμως, τα γεγονότα βίας εξακολουθούν και μάλιστα βαίνουν αυξανόμενα.

3.4 Διοικητικά μέτρα κατά της βίας στα γήπεδα

Ο αρμόδιος για τον αθλητισμό υπουργός και ο υπουργός προστασίας του πολίτη για λόγους δημόσιας τάξης η δημοσίου συμφέροντος μπορούν να αποφασίζουν σε εξαιρετικές περιπτώσεις:

- Την απαγόρευση διάθεσης εισιτηρίων για οποιονδήποτε αγώνα η την χρονική μετάθεση οποιουδήποτε αγώνα.
- Την απαγόρευση μετακίνησης οπαδών στην έδρα αντίπαλης ομάδας.
- Την αλλαγή του τόπου διεξαγωγής μιας αθλητικής συνάντησης.
- Την λήψη κάθε πρόσφορου προληπτικού μέτρου, αν αυτό απαιτείται για την αποτροπή επεισοδίων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΤΡΟΠΟΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ

4.1 Υποχρεώσεις των ομάδων

Τα οικεία αθλητικά σωματεία, σε περίπτωση παράνομων πράξεων βίας κατά προσώπων ή πραγμάτων από λέσχη φιλάθλων, υποχρεούνται να διευκολύνουν το έργο των αστυνομικών αρχών, με τη γνωστοποίηση των στοιχείων ταυτότητας των υπαιτίων.

Οι Π.Α.Ε. που αγωνίζονται στα εθνικά πρωταθλήματα Α και Β εθνικής κατηγορίας ποδοσφαίρου και Κ.Α.Ε. της Α1 εθνικής κατηγορίας καλαθοσφαίρισης, υποχρεούνται να προσλάβουν πιστοποιημένες ιδιωτικές εταιρίες παροχής υπηρεσιών ασφαλείας για την εφαρμογή των μέτρων ευταξίας των γηπέδων.

Οι παραπάνω εταιρίες, απαιτείται να πιστοποιούν και να ειδικεύονται σε θέματα ασφαλείας και για τη συνοδεία όσο και για την επιτήρηση των οργανωμένων φιλάθλων εντός και εκτός γηπέδου.

Ο σωματικός έλεγχος των προσερχόμενων φιλάθλων πραγματοποιείται μόνο από την αστυνομική αρχή, όργανα της οποίας παρίστανται στις θύρες εισόδου της αθλητικής εγκατάστασης. Το προσωπικό των εταιριών ασφαλείας έχει το δικαίωμα να ζητά την ταυτότητα ή οποιαδήποτε άλλου εγγράφου κάθε προσώπου μέσα στο γήπεδο. Σε περίπτωση άρνησης οι αρμόδιοι δικαιούνται να μην επιτρέπουν την είσοδο. Τα καταστήματα σε ακτίνα μικρότερη των 200 μέτρων από τα γήπεδα απαγορεύεται να χορηγούν οινοπνευματώδη ποτά 4 ώρες πριν και 2 μετά την διεξαγωγή του αγώνα. Σε περίπτωση παράβασης επιβάλλεται πρόστιμο.

4.2 Ο ρόλος της οικογένειας και του σχολείου

Όσον αφορά την οικογένεια, παρατηρείται ότι ο θεσμός έχει υποστεί ριζική μεταλλαγή:

Πρωτίστως η είσοδος της γυναίκας στην παραγωγική διαδικασία, οι αυξημένες υποχρεώσεις και η συνακόλουθη διατάραξη των ισορροπιών στο εσωτερικό της οικογένειας (νέοι ρόλοι, νέα κατανομή υποχρεώσεων, ταύτιση ή μη επιδιωκόμενων στόχων μέσα στην οικογένεια) οδηγούν σε κούραση και εκνευρισμό, ψυχική απόσταση από τα παιδιά, ενδοοικογενειακή βία, παράγοντες που υπό προϋποθέσεις μπορούν να συμβάλλουν στην εκδήλωση παραβατικής συμπεριφοράς. Σε γενικές δε γραμμές ορισμένες επιδράσεις του οικογενειακού περιβάλλοντος οδηγούν προς την παραβατική συμπεριφορά (λ.χ. η αδιαφορία των γονέων) κ.τ.λ.

Για την αποφυγή της βίαιης συμπεριφοράς των μελών μιας οικογένειας είναι απαραίτητο να υπάρχει:

- Κατάλληλο και υγιές οικογενειακό περιβάλλον.
- Διάλογος και συνεργασία των γονιών με τα παιδιά.
- Ελεγχόμενη ελευθερία των νέων.
- Καλλιέργεια της αγάπης, αλληλεγγύης και αλτρουισμού.

Ανάλογες δυσλειτουργίες δημιουργούνται και σε σχέση με το θεσμό του σχολείου.

Η εξοντωτική προετοιμασία για τις εξετάσεις, η κατηγοριοποίηση και το «ξεκαθάρισμα» των μαθητών σε «παιδιά που παίρνουν τα γράμματα και παιδιά που δεν τα παίρνουν» με αποτέλεσμα την πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου, ο αγχώδης ανταγωνισμός, αλλά και το ίδιο το περιεχόμενο της στείρας και αποσπασματικής γνώσης που παρέχεται, σχετίζονται με μορφές μικρής ή μεγαλύτερης παραβατικότητας: σκασιαρχείο, επιθετική συμπεριφορά στους καθηγητές, ξυλοδαρμοί με συνομηλίκους, βανδαλισμοί.

Επομένως το σχολείο θα πρέπει να επιδιώκει :

- Ανθρωπιστική παιδεία, μετάγγιση αξιών ζωής.
- Ενίσχυση της κριτικής ικανότητας των νέων.
- Δημιουργία συναγωνιστικού και όχι ανταγωνιστικού κλίματος.
- Ενίσχυση της αλληλεγγύης και της ευγενούς άμιλλας.

Χωρίς αμφιβολία το ζήτημα της βίας στα ελληνικά γήπεδα δεν είναι ένα κοινωνικό πρόβλημα ανεξάρτητο από τα δομικές κοινωνικές «ανομίες» μας. Στο πλαίσιο αυτό η αντιμετώπιση του προβλήματος δεν μπορεί παρά να συμβαδίζει με ευρύτερες τομές και ρήξεις που απαιτούνται για τη διαμόρφωση μιας υγιούς κοινωνίας ισότιμων κοινωνικών σχέσεων.

Το σχολείο και η οικογένεια, θα πρέπει να γίνουν θερμοκήπια καλλιέργειας των αξιών που προκαλούν τον σεβασμό στην ανθρώπινη προσωπικότητα.

4.3 Προτάσεις αντιμετώπισης της βίας στα γήπεδα

1) Η αξιοποίηση των δυνατοτήτων που σήμερα προσφέρει η τεχνολογία αλλά και το διαδίκτυο, θα προσφέρει πολλά, κυρίως ως προς την πρόληψη των επεισοδίων, καθώς η καλή πληροφόρηση και η σωστή ενημέρωση θα συμβάλλουν σε μεγάλο βαθμό ώστε η Αστυνομία να αποτρέπει επεισόδια. Ως αποδεικτικά στοιχεία, που από ένα σημείο και έπειτα, θα βοηθούν ώστε να αποθαρρύνονται οι χούλιγκανς, επειδή γνωρίζουν ότι θα εντοπισθούν και θα συλληφθούν, μπορεί ακόμα να χρησιμοποιηθεί το υλικό από κάμερες χεριού που θα χρησιμοποιούν αστυνομικοί με

πολιτικά, οι οποίοι θα βρίσκονται στις εξέδρες. Η ταυτοποίηση των χούλιγκανς θα είναι πολύ πιο απλή στη συνέχεια».

2) Η δημιουργία ειδικής τηλεφωνικής γραμμής στην οποία θα δίδονται πληροφορίες και στοιχεία για την παραβατική δραστηριότητα οπαδών στα γήπεδα. Σε αυτή την γραμμή θα απαντούν στο τηλέφωνο ψυχολόγοι, αστυνομικοί και άτομα που έχουν εκπαιδευθεί στην επικοινωνία.

3) Η λύση της νομοθέτησης της προσφοράς κοινωνικής εργασίας από άτομα που έχουν δείξει παραβατική συμπεριφορά στα γήπεδα, επίσης θα προσφέρει βοήθεια. Με αυτόν τον τρόπο θα προσφέρουν στην κοινωνία και παράλληλα θα έχουν τη δυνατότητα επανένταξης στο σύνολο μέσα από διαδικασίες που θα τους οδηγήσουν ακόμα και στον επαναπροσδιορισμό της ίδιας της ταυτότητάς τους.

4) Κανένα παιχνίδι δεν θα ξεκινά αν δεν γίνεται πριν από την έναρξή του συστηματική έρευνα από την Αστυνομία στους χώρους του και στις εξέδρες, ώστε να εντοπισθούν επικίνδυνα αντικείμενα που μπορεί να χρησιμοποιηθούν κατά τη διάρκεια του αγώνα. Ο έλεγχος των φιλάθλων κατά την προσέλευσή τους στο γήπεδο είναι απαραίτητη προϋπόθεση, ώστε να επιτραπεί η είσοδός τους, ενώ η Αστυνομία πρέπει να διασφαλίζει ότι δεν θα γίνονται μαζικές εισβολές στις εξέδρες από άτομα που δεν έχουν εισιτήρια και φυσικά δεν έχουν υποστεί κανενός είδους σωματικό έλεγχο προτού μπουν στο γήπεδο.

5) Η δημιουργία ειδικής μονάδας της αστυνομίας που θα ασχολείται κατά κύριο λόγο με την τήρηση της τάξης στα γήπεδα, θα βοηθήσει, καθώς θα έχουν πλέον εξειδίκευση στο αντικείμενο. Μετά από τη σύστασή της θα πρέπει να εκτιμηθεί και η δυνατότητα να χρησιμοποιούνται στα γήπεδα σκύλοι, ειδικά εκπαιδευμένοι από την ΕΛ.ΑΣ.

6) Δεν αρκεί μόνο να τιμωρούνται οι ομάδες αλλά πρέπει, πρωτίστως, να επιβάλλονται ποινές στους ίδιους τους παραβάτες. Η επιβολή πόιντ-σύστεμ στο ποδόσφαιρο θα μπορούσε να αποδειχθεί περισσότερο αποτελεσματική.

7) Τα ΜΜΕ και ο αθλητικός τύπος χρειάζεται να τοποθετούν στην σωστή τους διάσταση τα περιστατικά βίας, χωρίς να τα προβάλλουν, διαφημίζοντας τα. Αντίθετα, θα πρέπει να προβάλλουν στο μέγιστο βαθμό κάθε εκστρατεία μείωσης των βίαιων συμπεριφορών στον αθλητισμό που πραγματοποιείται με τη συμμετοχή των αθλητών, προπονητών, ομοσπονδιών, διοικήσεων, διαιτητών και θεατών.

8) Όλοι οι εμπλεκόμενοι στον αθλητισμό (αθλητές, προπονητές, ομοσπονδία, διοικήσεις, τύπος), χρειάζεται να συμμετέχουν ανά τακτά χρονικά διαστήματα σε ειδικές ημερίδες έτσι ώστε να μπορούν να διασφαλίζουν την κοινή κατανόηση του θέματος της βίας, των αιτιών πρόκλησης της, το κόστος εμφάνισής της καθώς και

τους αποτελεσματικούς τρόπους αντιμετώπισης των επιθετικών και βίαιων συμπεριφορών στον αθλητισμό.

9) Οι αθλητές χρειάζεται να παρακινούνται συστηματικά, προκειμένου να συμμετέχουν ενεργά σε προγράμματα μείωσης των επιθετικών και βίαιων συμπεριφορών. Η ενίσχυση των κανόνων θεμιτής συμπεριφοράς, η θέσπιση αυστηρών ποινών και η εξάλειψη των τρόπων ενίσχυσης των βίαιων συμπεριφορών, είναι μερικοί από τους τρόπους που μπορεί να επιτευχθεί η καθολική παύση των αρνητικών συμπεριφορών στον αθλητισμό.

4.4 Ο ποδοσφαιριστής που έχει αποδεχθεί το "δίκαιο παιχνίδι" και το υπηρετεί με την συμπεριφορά του πρέπει:

- Να καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια, ώστε να αναπτύξει τις αθλητικές του ικανότητες και το ήθος του.
- Να αγωνίζεται όσο το δυνατόν καλύτερα στη διάρκεια του αγώνα, ακόμη και αν η ομάδα του είναι πολύ κοντά στο επιθυμητό αποτέλεσμα.
- Να χρησιμοποιεί όλα τα νόμιμα μέσα για τη νίκη, πιστός στους κανονισμούς και στο πνεύμα του αγώνα.
- Να ενημερώνει έγκαιρα τον διαιτητή για την αντικανονική επίτευξη τέρματος από τον ίδιο ή συμπαίκτη του.
- Να αποδέχεται την επιτυχία ή την αποτυχία με μέτρο, χωρίς υπερβολική έξαρση των συναισθημάτων του.
- Να αντιστέκεται στις προτάσεις για χρήση απαγορευμένων ουσιών
- Να συμπεριφέρεται στον αντίπαλο με σεβασμό, να αποφεύγει τη βία και το αντιαθλητικό παιχνίδι και να διασφαλίζει τη σωματική ακεραιότητα τους.
- Να επιδοκιμάζει τις καλές ενέργειες συμπαίκτων και αντιπάλων και μετά το τέλος του αγώνα να συγχαίρει τους αντιπάλους, όποιο και αν είναι το αποτέλεσμα.
- Έξω από το γήπεδο να συμπεριφέρεται με τρόπο που βοηθάει το ποδόσφαιρο να κερδίζει έναν αυξανόμενο σεβασμό.

4.5 Προτάσεις για άμβλυση του φαινομένου της βίας

Αρχικά η στάση της πολιτείας οφείλει να είναι ασυμβίβαστη και αυστηρή έναντι των διοικήσεων και των παραγόντων που καλλιεργούν το φανατισμό. Οι ποινές, τα πρόστιμα, οι επιτηρήσεις κρίσιμων σημείων, η σωματική έρευνα, η χρησιμοποίηση ειδικά εκπαιδευμένων αστυνομικών, η μυστική αστυνομία, οι εκκλήσεις διάσημων ποδοσφαιριστών για αυτοσυγκράτηση είναι μερικά μόνο μέτρα για την απώθηση των ταραχοποιών από τους αθλητικούς χώρους.

Από την άλλη η διαχείριση των προβλημάτων που δημιουργεί η παραβατική συμπεριφορά των φιλάθλων πρέπει να στοχεύει στην πρόληψη. Θα ήταν χρήσιμη η δημιουργία ενός ιδιαίτερου φορέα αθλητικής διαπαιδαγώγησης που θα χαράξει μια στρατηγική βασισμένη στην ιδέα της προώθησης ενός μαζικού λαϊκού αθλητισμού.

Οι λύσεις μπορούν να αναζητηθούν αρχικά στη δημιουργία περισσότερων αθλητικών και πολιτισμικών κέντρων ως μέσο δημιουργικής αξιοποίησης του ελεύθερου χρόνου. Η εξοικείωση του νέου με τον υγιή αθλητισμό και η αντίστοιχη αθλητική παιδεία θα αναβάθμιζαν το ενδιαφέρον του προς τα αθλητικά γεγονότα και θα μείωναν το χουλιγκανισμό και τη βία στα γήπεδα.

Τέλος, απαιτείται σημαντική προσπάθεια για να εντοπιστούν και να μεταβληθούν οι κοινωνικές συνθήκες που βρίσκονται στη βάση αυτών των βίαιων συγκρούσεων. Αυτή η πρόταση είναι η πολυτιμότερη και η δυσκολότερη στην εφαρμογή της. Συνεπάγεται ένα τεράστιο πρόγραμμα κοινωνικής αναμόρφωσης και εκτείνεται πέρα από τα όρια του ποδοσφαίρου. Η κοινωνική αναμόρφωση των ταραχοποιών είναι ίσως η μόνη διέξοδος από τη βία και ο μόνος τρόπος χαλιναγώγησης των ακραίων μορφών έκφρασής της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΒΙΑΣ ΣΤΑ ΓΗΠΕΔΑ

5.1 Στην κοινωνία και στην οικονομία

Με τη γηπεδική βία καταστρέφονται ιδιοκτησίες (π.χ. γήπεδα, προπονητικά κέντρα, γραφεία κτλ.) Έτσι, οι σύλλογοι και οι ομοσπονδίες αναγκάζονται να διαθέσουν μεγάλα ποσά για την επιδιόρθωση των ζημιών. Οι οπαδοί των ομάδων πολύ συχνά τιμωρούνται από τις ομοσπονδίες και δεν μπορούν να παρευρεθούν στο γήπεδο για να δουν την ομάδα τους σε ορισμένους αγώνες. Έτσι, ακόμα και οπαδοί που δεν προκαλούν εντάσεις και ζημιές, δεν μπορούν να δουν την ομάδα τους, όταν δεν φταίνε αυτοί, αλλά οι ανεγκέφαλοι οπαδοί που υπάρχουν. Με σοβαρά επεισόδια, μπορούν να προκληθούν διάφοροι τραυματισμοί, ακόμα και θάνατοι, παικτών, προπονητών, φιλάθλων κτλ. Όλα αυτά τα γεγονότα αποτρέπουν πολλούς φιλάθλους απ' το να πηγαίνουν στα γήπεδα με αποτέλεσμα να βλέπουμε γήπεδα με λίγο κόσμο, το οποίο γεγονός είναι κακό θέαμα και δυσφημίζει το ποδόσφαιρο. Επίσης είναι επικίνδυνο να πηγαίνουν παιδιά στα γήπεδα. Όλα αυτά είναι συνέπειες της βίας στα γήπεδα, η οποία πρέπει να αντιμετωπιστεί άμεσα.

5.2 Συνέπειες στο άτομο

Ο χουλιγκανισμός έχει ολέθριες επιπτώσεις στο άτομο της κάθε κοινωνίας. Αρχικά διακυβεύεται η προσωπική ασφάλεια των πολιτών καθώς συχνά πυκνά παρατηρούμε θύματα μετά από συγκρούσεις φανατισμένων οπαδών. Επιπλέον καταρρακώνεται η αξιοπρέπεια των θυμάτων και όλοι ανεξαιρέτως πάσχουν από ψυχολογικά προβλήματα. Επομένως, σύμφωνα με τα παραπάνω, επιτείνονται οι ανασφάλειες και οι καθημερινοί φόβοι των πολιτών. Υπονομεύονται οι σχέσεις, επιτείνεται η καχυποψία με φυσικό επακόλουθο την κοινωνική απομόνωση ορισμένων ανεγκέφαλων οπαδών. Αναμφίβολα, η σοβαρότερη συνέπεια του κοινωνικού αυτού προβλήματος αποδίδεται στην αλλοίωση της ελεύθερης έκθεσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

Η ΒΙΑ ΣΤΑ ΤΟΠΙΚΑ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑΤΑ

Έχει στοιχίσει ανθρώπινες ζωές, σοβαρούς τραυματισμούς αλλά και την περιουσία, τόσο των πολιτών, όσο και της χώρας μας. Το θέμα αυτό είναι η βία στα γήπεδα, κυρίως ποδοσφαίρου και καλαθοσφαίρισης, αφού συχνά μετατρέπονται σε ριγκ, όπου οπαδοί, αθλητές και διαιτητές χάνουν τον έλεγχο βιαιοπραγώντας με μίσος αδικαιολόγητο. Η συμπεριφορά αυτή δεν λαμβάνει χώρα μόνο σε μεγάλες διοργανώσεις. Είναι φαινόμενο που παρατηρείται από μερικά τοπικά πρωταθλήματα μέχρι το Κύπελλο και το πρωτάθλημα Ελλάδας. Οι παράγοντες που προκαλούν και εξάπτουν αυτή τη συμπεριφορά είναι πολλοί. Οι λέσχες των οργανωμένων οπαδών με την σημερινή λειτουργία τους, οι εκστατικοί τίτλοι στις αθλητικές εφημερίδες, η ανάγκη για ξέσπασμα ακόμη και λόγω ψυχολογικών προβλημάτων ορισμένων ατόμων, αποτελούν ένα επικίνδυνο συνονθύλευμα που μόνο αρνητικό αποτέλεσμα μπορεί να έχει. Ας μην ξεχνάμε ότι η ψυχολογική βία που προκαλούν οι θερμοκέφαλοι οπαδοί με ακατονόμαστες εκφράσεις στους αθλητές ή στους διαιτητές αποτελεί την πιο συχνή αιτία για να ξεσπάσει μια διαμάχη.

Φωτογραφία μαθητών που συμμετείχαν στην ερευνητική εργασία

ΤΕΧΝΗΜΑ (ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ POSTER)

Πηγές - Βιβλιογραφία

Ιστοσελίδες :

1. <http://www.taneasou.net/?p=14180>
2. <http://www.nea-epohi.gr/main/content/μήνυμα-παπούλια-για-τη-βία-στα-γήπεδα>
3. <http://prasinanea.gr/football/article1653923.ece>
4. <http://www.sigmalive.com/news/politics/457408>
5. <http://www.opadoi.gr/forum/index.php?topic=22848.0>
6. <http://ndthessaloniki.gr/?p=1957>
7. www.opengov.gr
8. <http://www.soccerplus.gr/vipiece/11140>
9. <http://www.metarithmisi.gr/el/readArchives.asp?catID=3&subCatID=0&page=11&textID=448>
10. www.niotho-asfalis.gr
11. www.vlioras.com
12. <http://www.vlioras.gr/Philologia/Composition/Via.htm>
13. <http://library.panteion.gr:8080/dspace/bitstream/123456789/729/1/georgiou.pdf>
14. <http://www.freevolution.gr/athl.htm>
15. http://press-gr.blogspot.com/2011/03/blog-post_2974.html
16. <http://www.agorapress.gr/el/news.php?n=240>
17. <http://www.avgi.gr/ArticleActionshow.action?articleID=528397>

Βιβλία :

1. Το φαινόμενο της βίας στα γήπεδα. Ιωαννίδης Κ.
2. Οικογένεια και παραβατικότητα. Κατσιγαράκη Ε. Εκδόσεις Σάκκουλα
3. Περί Χουλιγκανισμού. Μαγγανάς Α.
4. Βοηθήματα - Εκθέσεις Γ Λυκείου. Εκδόσεις Σαβάλλας